

Valtti – Vertaisryhmät opintojen etenemisen tukena Oulun ammattikorkeakoulussa

Närhi Kaarina, Saarinen Susanna, Siipola Pirjo

9.5.2018 ::

Valtti-toiminnan tavoitteena on tukea korkeakouluopiskelijoiden opintojen etenemistä ja työelämään siirtymistä sekä ennaltaehkäistä opintojen pitkittymistä tai keskeyttämistä. Oulun ammattikorkeakoulussa toteutettavissa opintoryhmissä korostetaan erityisesti vertaisuuden merkitystä. Ryhmiin osallistuu opiskelijoita eri aloilta, eri tutkinto-ohjelmista sekä ammattikorkeakoulututkinnoista ja ylemmistä ammattikorkeakoulututkinnoista. Erityisesti opiskelijat ovat pitäneet hyödyllisenä opiskelutavoitteiden asettamista ja tavoitteiden toteutumisen seuraamista seuraavassa ryhmätapaamisessa.

Valtti-toiminnan käynnistyminen

Oulun ammattikorkeakoulu (Oamk) osallistui yhtenä osatoteuttajana Valtti – Valmis tutkinto työelämävalttina - hankkeeseen vuosina 2009–2011. Hankkeeseen osallistui seitsemän korkeakoulua; neljä ammattikorkeakoulua ja kolme yliopistoa Rovaniemellä, Oulussa ja Vaasassa. Lukuvuosien 2009–2011 aikana järjestettiin 70 opinnäytetyö-, opiskelu- ja uraryhmää. Ryhmiin osallistui yhteensä yli 400 opiskelijaa. ^[1]

Valtti-hankkeessa tavoitteena oli tukea korkeakouluopiskelijoiden opintojen etenemistä ja työelämään siirtymistä sekä ennaltaehkäistä opintojen pitkittymistä tai keskeyttämistä. Toisaalta tavoitteena oli myös vahvistaa ohjaushenkilöstön ohjauksellisia taitoja erityisinä teemoina uraohjaus ja työelämävalmennus.

Hankkeen alussa Oamkiin koulutettiin viisi tuutoria eli ohjaajaa. Koulutus koostui teoriaopinnoista sekä ryhmäohjausharjoittelusta. Teoriaopintojen aiheena olivat esimerkiksi opiskeluprosessin ohjaus, uraohjaus ja työelämävalmennus. Ryhmäohjausharjoittelun aikana vahvistettiin ohjaajien ryhmäohjaustaitoja sekä kehitettiin ryhmäohjauksen muotoja. ^[2] Oamkissa toteutettujen ryhmien teemoina olivat opinnäytetyön loppuun saattaminen, oma osaaminen ja urasuunnittelu sekä arjenhallinta. Ryhmissä oli viidestä kymmeneen opiskelijaa eri aloilta. Tapaamisia oli 10–12 kertaa. Lisäksi opinnoissaan viivästyneille opiskelijoille tarjottiin yksilöohjausta.

Vertaisryhmät ohjauksessa

Oamkissa toteutettavissa opintoryhmissä korostetaan erityisesti vertaisuuden merkitystä ohjaajalähtöisyyden asemasta. Ohjaajilla on rooli ryhmän keskustelun virittäjänä, mutta erityinen merkitys on ryhmään osallistuvilla opiskelijoilla. Suunnitelman ryhmässä käsiteltävistä asioista tekevät ohjaajat, mutta ryhmään osallistuvilla opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa ryhmän aikana käsiteltäviin teemoihin. ^[3]

Ryhmiin osallistuu opiskelijoita eri aloilta, eri tutkinto-ohjelmista sekä ammattikorkeakoulututkinnoista ja ylemmistä ammattikorkeakoulututkinnoista. Valtin alkuvaiheessa henkilöstö esitti arvioita, etteivät opiskelijat tule osallistumaan ryhmiin, joissa on eri tutkinto-ohjelmien opiskelijoita ja jotka toteutetaan eri kampuksilla. Andersenin ja Martikkalan ^[4] tekemän raportin mukaan opiskelijat kokivat monialaisuuden rikkautena, koska toisten samassa tilanteessa olevien opiskelijoiden kohtaaminen koettiin positiivisena.

Jokaisen ryhmän toteutuksessa on mukana kaksi ohjaajaa. Ohjaajat virittelevät keskusteluja eri teemoista esimerkiksi harjoitusten ja kysymysten avulla. Tavoitteena on, että osallistujat keskustelivat annetusta aiheesta keskenään. Ryhmän aikana opiskelijat huomaavat, että myös muiden tutkinto-ohjelmien opiskelijoilla on saman tyyppisiä haasteita opintojen suhteen.

Valtti vuonna 2017

Valtissa toteutui vuonna 2017 neljä ryhmää: Esteet pois opintieltä!, Potkua oppariin, Rästit kasaan ja Tutkinto valmiiksi kesäksi. Ryhmiin ilmoittautui opiskelijoita kaikista koulutusosastoista (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Valtti-ryhmiin ilmoittautuneet opiskelijat vuonna 2017 koulutusosastoittain

Koulutusosasto	Ilmoittautuneet (hlöt)
Energia ja automaatio	3
Hoitoalat	8
Informaatioteknologia	11
Liiketalous	11
Luonnonvara-ala	3
Konetekniikka	6
Kulttuuri	9
Rakentamistekniikka	7
Sosiaaliala ja kuntoutus	4
Terveystieteiden erityisalat	4
Yhteensä	66

Ennen ryhmän alkamista jokaisen opiskelijan kanssa käydään henkilökohtainen ohjauskeskustelu. Keskustelussa varmistetaan, millainen tuki on parasta opiskelijan opintojen etenemiseen. Joskus se voi olla ryhmän sijaan aikataulusyistä yksilöohjaus, keskustelu tutkintovastaavan/opettajan kanssa tai asia ratkeaa jo tässä ensimmäisessä ohjauksessa. Nykyisin Valtti-ryhmässä on keskimäärin kymmenen opiskelijaa ja tapaamiskertoja on viisi.

Valtti-ryhmiä ohjaavat kampus-opot, kehityspäällikkö, koulutussuunnittelija ja opiskelijapalvelupäällikkö. Alkuperäisistä ohjaajista mukana on kaksi henkilöä. Uudet ohjaajat on perehdytetty Valtti-ryhmien ohjaajaksi mentoroimalla. Ryhmissä käytetyt toimintatavat ja materiaalit ovat kaikkien ohjaajien käytettävissä.

Ryhmissä opiskelijat ovat aktiivisia tekemällä erilaisia tehtäviä ja harjoitteita (kuva 1). Niiden näkökulmia ovat muun muassa ajankäyttö, opiskelumotivaatio, tavoitteiden asettaminen ja niiden seuraaminen sekä opiskelun ja muun elämän yhteensovittaminen. Ryhmässä myös esitellään opiskelua tukevia sovelluksia ja menetelmiä. Ryhmän aikana omien toimintatapojen tuntemus kasvaa ja tarve niiden mahdolliseen kehittämiseen selkiytyy. Keskeistä on omien kokemusten jakaminen ja vinkkien saaminen toisilta opiskelijoilta, jotta opiskelukäytänteiden muutos tai rikastuttaminen onnistuu käytännössä.

KUVA 1. Valtti-ryhmäläiset tekevät yhdessä tehtävää (kuva: Susanna Saarinen)

Valtti-toiminta monipuolistuu

Vuoden 2012 jälkeen Valtti-toiminta vakiintui Oamkin normaaliksi ohjaustoiminnaksi ja sitä on kehitetty vuosittain ammattikorkeakoulun tavoitteiden, opiskelijoilta saadun palautteen ja ohjaajien oman osaamisen kehittymisen myötä eteenpäin. Toteutettujen ryhmien onnistumista ja kehittämiskohteita käsitellään ohjaajien yhteisissä palavereissa.

Vuonna 2014 järjestettiin opiskelijakunnan toiveesta kesäopiskelua tukeva Opiskelurytmiä kesään! - pilottiryhmä (ks. [5]). Tavoitteena oli tukea opiskelijoita ja heidän opintojen edistymistä vaikeassa taloustilanteessa myös kesällä ja vastata korkeakouluille asetettuihin odotuksiin opetuksen ja ohjauksen tason nostamisesta ja tutkintojen läpäisyn parantamisesta [6]. Kesäryhmä ei vakiintunut vuosittaiseksi käytännöksi, mutta sen kokemusten avulla kehitettiin Tutkinto valmiiksi kesäksi -ryhmä, jota on toteutettu vuosittain.

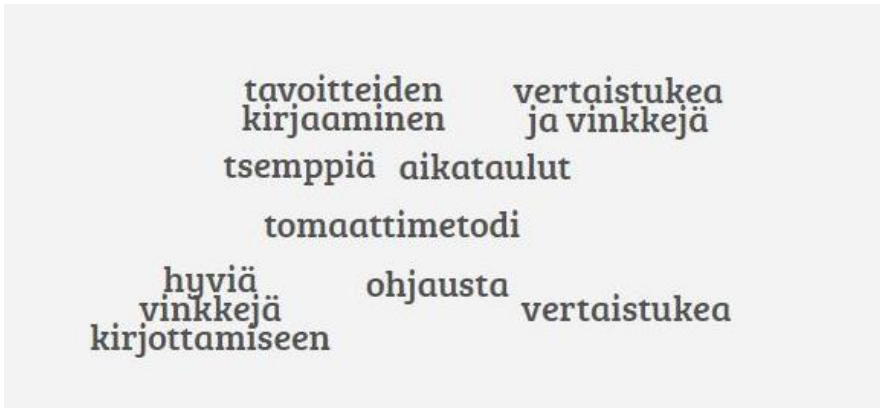
Syksyllä 2015 pilotoitiin uusi Valtti-ryhmä nimeltään Opintoesteet ratkaisuun!. Idea uudesta ryhmästä syntyi kahden kampus-opon ammatillisten erityisopettajaopintojen aikana. Ryhmä suunnattiin opiskelijoille, joilla on haasteita oppimisessa (ks. [7]). Käsiteltäviä teemoja olivat muun muassa opintoihin keskittyminen, vinkit luku- ja kirjoitusvaikeuksiin sekä opiskeluteknikoihin. Ryhmiä on toteutettu pilottiryhmän jälkeen vuosittain Esteet pois opintieltä! -nimellä. Tämän ryhmän myötä Valtti-toiminta laajeni tavoittamaan opiskelijat opiskelupolun alusta valmistumiseen saakka.

Valtti-ohjaajat ovat olleet mukana Oamkin Verkko-ohjaaja hankkeessa vuosina 2016–2017 (ks. [8]). Hanke edisti monimuoto-opiskelijoille tarjottua ohjauksen laatua ja ohjaajien osaamista verkko-ohjauksen menetelmiin ja -välineisiin. Tämän innoittamana Valtti-ryhmiä on vuodesta 2016 lähtien pilotoitu verkkototeutuksina. Ensimmäisenä toteutettiin Potkua oppariin -ryhmä ja sen jälkeen Rästit kasaan -ryhmä. Nämä ryhmät mahdollistivat opiskelijoille paikasta riippumattoman osallistumisen Valtti-toimintaan. Myös Valtin yksilöohjausta tarjotaan verkon välityksellä.

Viimeisimpänä on kehitetty englanninkielinen Valtti-ryhmä: Get your courses done!. Ryhmä on suunnattu erityisesti kansainvälisten tutkinto-ohjelmien opiskelijoille. Ryhmän toimintaperiaate on sama kuin muissa Valtti-ryhmissä, mutta ryhmän ohjauskieli ja materiaali ovat englanniksi. Tällä hetkellä Valtti-ryhmät tavoittavat kaikki Oamkin tutkintoon johtavien koulutusten opiskelijat riippumatta kielestä, opiskelupolun vaiheesta tai paikkakunnasta.

Opiskelijoilta saatua palautetta

Ryhmiin osallistuneilta opiskelijoilta on kerätty palautetta ryhmätapaamisten aikana ja lopuksi palautelomakkeella. Palautetta on saatu erilaisilla menetelmillä muun muassa hymiöillä, fiilisjanalla, Padlet-palauteseinällä tai sanapilvellä (ks. kuvio 1).

KUVIO 1. Mitä hyötyä sait Potkua oppariin -ryhmästä? – opiskelijapalautte sanapilven muodossa

Pääsääntöisesti opiskelijat ovat kokeneet ryhmän työskentelyn myönteisenä. Erityisesti on pidetty hyödyllisenä opiskelutavoitteiden asettamista ja tavoitteiden toteutumisen seuraamista seuraavassa ryhmätapaamisessa. Opiskelijat ovat esittäneet, että ryhmätapaamisia olisi enemmän. Poikkeuksetta opiskelijat ovat kokeneet saavansa ryhmästä vertaistukea ja kannustusta opintojen eteenpäin viemiseen. Alla on esimerkkinä Get your courses done! -ryhmän yhden opiskelijan palaute, mikä ryhmässä oli parasta.

"Sharing environment."
"Encouragement atmosphere."
"Useful methods of self-development."
"Friendly people, and understanding too."

Osa Valtti-ryhmän opiskelijoista ottaa yhteyttä spontaanisti vielä ryhmän päättymisen jälkeen valmistumisensa yhteydessä. He kertovat kiitollisena, että ryhmän tuki sysäsi tutkinnon valmiiksi. Opiskelijat tunsivat, että haasteista huolimatta he ovat ylittäneet kelpo tulokseen opinnoissaan. Yksi opiskelija muisti valmistuttuaan ohjaajaa Valtti-toimintaan sopivalla kortilla:

"Yksi askel kerrallaan taittuu pitkäkin matka."

Lähteet

1. [Oulun yliopisto](http://www oulu.fi/yliopisto/node/36571). 2014. Kannustava ryhmäohjaus edistää korkeakouluopiskelijoiden valmistumista. Hakupäivä 29.1.2018.
<http://www oulu.fi/yliopisto/node/36571>
2. [Kaisto, J.](#) 2011. Ryhmäohjaus korkeakouluopiskelijoiden valmistumisen ja työelämän siirtymisen tukena. Oulu: Kalevaprint.
3. [Saarinen, S., Martikkala, S. & Andersen, M.](#) 2011. Vertaisten ehdolla. Teoksessa J. Kaisto & J.O. Liimatainen (toim.) Asiantuntijaksi kasvun tukeminen ammattikorkeakoulussa. Ajatuksia urasta, asiantuntijuudesta ja opiskelun etenemisestä. Oulu: Kalevaprint, 54 – 60.
4. [Andersen, M. & Martikkala, S.](#) 2010. Valtista vertaistukea ja vauhtia valmistumiseen! Arvio monialaisten vertaisryhmien soveltuvuudesta opiskelijoiden opintojen etenemisen tukemiseen Oulun seudun ammattikorkeakoulussa. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 10. Hakupäivä 20.4.2018.
<http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-063-3>
5. [Närhi, K.](#) 2014. Opiskelurytmiä kesään! -ryhmäohjaus. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 22.3.2018.
<http://www evokes.fi/database/search/directory/view/450>
6. [Opetus- ja kulttuuriministeriö](#). 2012. Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. Kehittämissuunnitelma 2012. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 1. Helsinki. Hakupäivä

20.4.2018.

<https://www.lamk.fi/projektit/aikoko/asiaa-aikuiskoulutuksesta/Documents...>

7. [^Huttunen, H. & Saarinen, S. 2017. Esteetön opiskelu. Hakupäivä 22.3.2018. <http://www.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xNDMwODEzNTk2>](#)
8. [^Guttorm, T., Hakkarainen, T., Kolehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. \(toim.\) 2017. Verkko-ohjaaja. Opas ohjaukseen sekä tieto- ja neuvontatyöhön verkossa. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 38. Hakupäivä 22.3.2018. <http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-151-7>](#)

Metatiedot

Nimeke: Valtti – Vertaisryhmät opintojen etenemisen tukena Oulun ammattikorkeakoulussa

Tekijä: Närhi Kaarina; Saarinen Susanna; Siipola Pirjo

Aihe, asiasanat: korkeakouluopiskelu, opinto-ohjaus, ryhmätoiminta, tukimuodot, vertaisryhmät, vertaistoiminta, vertaistuki

Tiivistelmä: Oulun ammattikorkeakoulussa (Oamk) Valtti-toiminta käynnistyi hankkeena vuonna 2009. Hankkeen päättymisen jälkeen Valtti-toiminta vakiintui Oamkin normaaliksi ohjaustoiminnaksi sisältäen ryhmä- ja yksilöohjausta. Monialaisissa Valtti-ryhmissä opiskelijoilla on aktiivinen rooli vertaistuen antajana. Ohjaajat valmistelevat ryhmätapaamisiin aktiivisia harjoitteita ja toimivat keskustelun virittäjinä. Valtti-toimintaa on kehitetty opiskelijoiden antaman palautteen perusteella. Tällä hetkellä kaikki Oamkin tutkintoon johtavien koulutusten opiskelijat riippumatta kielestä, opiskelupolun vaiheesta tai paikkakunnasta voivat osallistua Valtti-toimintaan.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2018-05-09

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2018042018007>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: Julkaisu on tekijänoikeussäännösten alainen. Teosta voi lukea ja tulostaa henkilökohtaista käyttöä varten. Käyttö kaupallisiin tarkoituksiin on kielletty.

Näin viittaat tähän julkaisuun

Närhi, K., Saarinen, S. & Siipola, P. 2018. Valtti – Vertaisryhmät opintojen etenemisen tukena Oulun ammattikorkeakoulussa. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 22. Hakupäivä xx.xx.20xx. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2018042018007>.